

Základní škola Bílovice nad Svitavou okres Brno – venkov, příspěvková organizace
se sídlem 664 01 Bílovice nad Svitavou, Komenského 151

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ŠKOLNÍ ROK 2019/2020

Vypracovaly:

Mgr. Petra Glosová

(školní metodik prevence)

Schválil:

Mgr. Libor Žanda (ředitel)

Preventivní program navazuje na aktivity realizované v této oblasti v předchozích školních letech a je vypracovaný pro potřeby žáků a pedagogických pracovníků ZŠ Bílovice nad Svitavou.

Program primární prevence reaguje na aktuální problematiku a potřeby žáků ve škole, ale i mimo ni a usnadňuje vytváření vhodného prostředí pro výchovu dětí a jejich směřování ke zdravému životnímu stylu. Snahou je předcházet vzniku škodlivých jevů vyskytujících se v současné době ve společnosti ve stále větší míře a napomáhat jejich eliminaci (např. fyzické a psychické závislosti, špatné mezilidské vztahy atd.). Úkolem strategie zaměřené na primární prevenci je zvýšit odolnost žáků vůči působení každodenního stresu a poskytnout žákům nabídku možností pro zdravě a hodnotně využívaný volný čas. Snahou vedení školy je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy. Nárůst rizikového chování v populaci dětí a mládeže se stává celospolečenským problémem. Tato věková skupina patří obecně k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci v době povinné školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice (přiměřeně k věku žáků), naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

1. Charakteristika školy

Obec Bílovice nad Svitavou nepatří mezi klasické venkovské vesnice. Bílovice jsou tzv. satelit Brna, ve kterém žije velké množství nově přistěhovalých obyvatel. Výhodou menší vesnice je úzká provázanost a vzájemná kontrola obyvatel a menší výskyt rizikového chování. V Bílovicích bohužel chybí tato sociální kontrola mezi obyvateli, a proto musí škola velmi obezřetně monitorovat jakýkoliv výskyt těchto nežádoucích jevů.

Základní škola v Bílovicích nad Svitavou je plně organizovaná škola se všemi devíti ročníky. Škola je situována ve středu obce, která je vzdálená 8 km od Brna. Školu v letošním školním roce navštěvuje 569 žáků.

První až šesté ročníky mají 3 paralelní třídy. Sedmý a osmý ročník má 2 paralelní třídy. Devátý ročník má také 3 třídy. Škola je spádovou pro děti z Bílovic nad Svitavou. Vzhledem k výhodnému spojení jsou našimi žáky i děti z blízkých obcí – Babice nad Svitavou, Kanice, Ochoz, Řícmanice a Brno.

Areál školy se skládá ze tří propojených budov. V nejstarší budově a budově bývalého OÚ sídlí 1. stupeň, v novější přístavbě z roku 1962 jsou třídy 1. a 2. stupně. V přízemí nové budovy se nachází i přípravná třída pro budoucí školáky. Máme nové dvě odborné učebny a v podkroví knihovnu s čítárnou, dále nově zbudované prostory pro speciální pedagožku a školní psycholožku, dále plánujeme relaxační místnost pro děti. Hodiny tělesné výchovy probíhají převážně v tělocvičně ZŠ, která je propojená se školou. Nově se využívá gymnastický sál se zrcadly. V letních měsících mohou učitelé TV využívat hřiště za

Sokolovnou, které patří místnímu Sokolu. Školní družina je tvořena sedmi odděleními. Výuka školní družiny probíhá po vyučování v kmenových třídách základní školy.

Na škole funguje poradenské pracoviště, které je složeno ze čtyř členů. Školní psychologka, speciální pedagožka, výchovná poradkyně a metodička prevence. Všichni čtyři členové se spolu se zástupkyní školy schází na pravidelných schůzkách, každý týden. Společně řeší aktuální problémy žáků, související s učením i chováním. Zejména metodik prevence celoročně mapuje výskyt rizikového chování u žáků naší školy. Je důležité, aby v případě náznaků ostrakizmu (počínající šikany) byli informováni i ostatní pedagogičtí pracovníci, např. učitelé držící dohled u řešené třídy.

ŠMP si vede deník, do kterého uvádí všechny případy rizikového chování, které byly ve škole řešeny. Deník pomáhá zpětně kontrolovat průběh šetření jednotlivých případů. Zápisy ze společných schůzek poradenského pracoviště zpracovává školní psychologka, která řídí a propojuje činnost celého poradenského pracoviště školy.

2. Informační zdroje

2.1 Informační zdroje vnitřní

Přístup k informačním zdrojům je zajištěn pro žáky i pro učitele. Jedná se zejména o odbornou literaturu zaměřenou na výchovné poradenství a primární prevenci. ŠMP a výchovná poradkyně odebírají časopisy Školní poradenství v praxi a Prevence, takže jsou informováni o aktualitách v oblasti poradenství a prevence.

Žáci mohou využívat schránku důvěry, která se nachází vedle nástěnky školního parlamentu. V případě širšího nebo neřešeného problému je možné oslovit jakéhokoliv zástupce školního parlamentu, který projedná situaci na nejbližším zasedání parlamentu v přítomnosti ředitele školy. Z řad pedagogů je pověřená koordinací parlamentu p. uč. Glosová, zároveň metodička prevence.

Zákonní zástupci i žáci mají možnost využít jako další informační zdroj webová stránka školy, facebookový a instagramový profil školy, který je hojně navštěvován převážně mladší generací:

- Web školy: www.zsbilovice.cz - sekce RODIČŮM A ŽÁKŮM / PORADENSTVÍ A PREVENCE
- Kontakt na ŠMP: glosova@zsbilovice.cz
- Kontakt na výchovnou poradkyni: hola@zsbilovice.cz
- Kontakt na speciální pedagožku: franzova@zsbilovice.cz
- Kontakt na školní psychologku: kolarova@zsbilovice.cz
- Kontakt na ředitele: reditel@zsbilovice.cz

2.2 Informační zdroje vnější

Vnější zdroje jsou organizace a odborná zařízení, na které se škola bude obracet v indikovaných případech.

PEDAGOGICKO – PSYCHOLOGICKÁ PORADNA

Sídlo: Brno, Hybešova 15,

Pracoviště: Brno, Sládkova 45

Mgr. Lenka Cupalová (speciální pedagog, okresní metodik prevence), tel: 608 462 245

E mail: cupalova@pppbrno.cz

MĚSTSKÝ ÚŘAD ŠLAPANICE – SOCIÁLNÍ ODBOR- péče o dítě

Mgr. Markéta Vlkojanová, tel: 533 304 664

E-mail: vlkojanova@slapanice.cz

OBVODNÍ ODDĚLENÍ PČR – BRNO ŠLAPANICE

664 51 Šlapanice, Masarykovo náměstí 13

544 228 002

OBECNÍ POLICIE

664 01 Bílovice nad Svitavou, Žižkova 47

545 227 851

DĚTSKÝ LÉKAŘ – BÍLOVICE NAD SVITAVOU

MUDr. Kristina Otevřelová, 774 618 611

BEZPLATNÁ PRÁVNÍ PORADNA

Brno, Úvoz 4

541 214 855

LINKA DŮVĚRY – SPOLEČENSTVÍ PROTI ŠIKANĚ

www.sikana.org

737 436 120

LINKA BEZPEČÍ

Zdarma pro děti a mládež

Tel: 116 111, mail: pomoc@linkabezpeci.cz

Další využívané webové stránky:

prevence-info.cz; www.msmt.cz; drogy-info.cz; adiktologie.cz

3. Školní řád (dále ŠŘ)

ŠŘ má pevně nastavená pravidla pro žáky a je v něm zakotven přísný zákaz jakéhokoliv násilí, projevů nevhodného chování a zneužívání OPL. S obsahem ŠŘ jsou žáci seznámeni na začátku školního roku. Rodiče jsou o školním řádu informováni prostřednictvím třídních učitelů při první třídní schůzce. Školní řád je v plném znění všem přístupný na webových stránkách školy www.zsbilovice.cz,

v menu: O ŠKOLE – DOKUMENTY ŠKOLY. Jeho zkrácená podoba je nedílnou součástí žákovských knížek.

Drobné přestupky řeší třídní učitel sám. Závažnější problémy jsou řešeny výchovnou komisí, kterou představují – vedení školy, výchovný poradce, metodik prevence a třídní učitel (popř. ředitelem školy pověřený pedagogický pracovník). Řešení přestupků jsou samozřejmě přítomni rodiče žáka. Součástí ŠŘ je Klasifikační řád.

4. Krizové plány

Škola má vytvořeny krizové plány pro většinu rizikových oblastí. Všechny jsou vyvěšeny ve sborovně, a také zpřístupněny pedagogům na školním serveru W://ucitele, na který mají přístup pouze pedagogičtí pracovníci. Krizový plán na řešení šikany je součástí Programu proti šikanování, který je volně ke stažení na webových stránkách školy v sekci poradenství a prevence.

Obecně lze říct, že všechny nahlášené případy musí být písemně zaznamenány a oznámeny ŠMP nebo řediteli školy. ŠMP vyhodnotí závažnost případu a v případě méně závažného zjištění, situaci řeší třídní učitel ve spolupráci se ŠMP nebo popřípadě ŠMP sám. Pokud je zjištěný případ závažnějšího charakteru, zváží ŠMP oslovení odborné organizace, která se specializuje na řešení konkrétní oblasti rizikového chování.

Oznámení na Policii ČR a OSPOD podává vždy třídní učitel, který je také hlavní sprostředkovatel komunikace se zákonnými zástupci konkrétního žáka. Se zřizovatelem a médií o případech komunikuje výhradně vedení školy nebo vedením určený pedagogický pracovník.

5.1 Riziková místa školy

Mezi dlouhodobě nejrizikovější místa patří:

- **čekání před hlavním vchodem** (monitorujeme kamerami)
- **hlavní šatny v přízemí** (dohled provádí pedagogický pracovník)
- **šatny tělocvična** (dohled provádí vyučující TV)
- **chlapecké i dívčí WC na 2. stupni** (hlavní dveře na záchody jsou o přestávkách otevřené – není tím narušeno soukromí dětí, ale určený dozor má nepřetržitý přehled o chování dětí v okolí WC.)
- **Fronta dětí čekajících na oběd** (určený dozor soustavně kontroluje chování dětí ve ŠJ, ale také děti čekajících na oběd)

Vedení školy zajišťuje pomocí pověřených pedagogických pracovníků nepřetržitý dohled nad žáky školy od příchodu do školy až po odchod ze školy. V dřívějších letech vznikaly problémové situace při samostatném přesunu dětí do informatiky, Tv a Pč. Od letošního školního roku vyzvedává příslušný vyučující učitel děti ve třídě a odvádí je do učebny (tělocvičny). Tímto opatřením se minimalizovaly nevhodné projevy při přesunu žáků.

5.2 Školní úrazy – řešení a evidence vzniklých úrazů

Všichni žáci jsou povinni ihned oznámit vzniklý úraz vyučujícímu v okamžiku jeho vzniku, tzn. ještě v průběhu téže hodiny (vyučujícímu tím neodpadá povinnost průběh hodiny neustále monitorovat a snažit se případnému úrazu předcházet, resp. snaha vzniklý úraz odhalit). V případě opožděného nahlášení úrazu, musí poškozený žák prokázat důvodnost tohoto opoždění.

Vyučující je povinen okamžitě poskytnout základní ošetření. V případě potřeby je povinen vyhledat zdravotníka, či lékařskou službu. Pokud musí opustit třídu, pověří dohledem jiného pedagogického pracovníka. Každý úraz je bez zbytečných odkladů oznámen zákonným zástupcům zraněného žáka. V případě, že je nutné lékařské ošetření a zákonní zástupci se nemohou dostavit pro své dítě, musí výše zmiňovaný pedagogický pracovník doprovodit dítě na lékařské ošetření.

O všech školních úrazech musí být vedena evidence v "Knize úrazů". Zápis do "Knihy úrazů" je povinen provést tentýž den vyučující, při jehož hodině úraz vznikl (popř. vyučující konající dohled mimo vyučovací hodinu).

6. Cíle Preventivního programu

6.1 Dlouhodobé cíle

- Výchova ke zdravému životnímu stylu.
- Rozvoj a podpora sociálních kompetencí.
- Funkční informační systém.

6.2 Střednědobé cíle

- Vytváření a distribuce metodických materiálů.
- Zapojování rodin do života školy.
- Pravidelné zapojování do grantového systému prostřednictvím vlastních projektů.
- Vytvoření a podpora systému víceletého financování pro oblast primární prevence rizikového chování.
- Začlenit primární prevenci do ŠVP ZŠ Bílovice nad Svitavou.

Cílem dlouhodobějšího působení v oblasti prevence rizikových jevů je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku.

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

6.3 Krátkodobé cíle (viz plán práce)

Plán práce ŠMP 2019/2020

Měsíční akce (akce pořádané metodiky prevence (ve spolupráci s dalšími učiteli) pro celé kolektivy tříd):

Září:

- Sousedské slavnosti – prezentace školy
- propojení deváťáků a prvňáčků – patronát devátých tříd nad prvními
- adaptační kurzy - září 2019: (příprava programu)
  - V. třídy – Stan Březová
  - VI. třídy – Krásensko - pracoviště Rychta (Lipka)

-objednávka preventivních programů do ročníků:

- 2. třídy: Kamarádi on-line
- 3. třídy: Rizika on-line her
- 4. třídy: Kouření
Youtube a Youtubering
- 5. třídy: Kyberšikana
- 6. třídy: Netolismus
- 7. třídy: Alkohol „Na zdraví“
Internetová komerce - dezinformace
- 8. třídy: Právní zodpovědnost
- 9. třídy: „Energetická bomba“

Říjen:

- záškoláci - aktuální problémy ve třídách, náměty, „Řekni drogám NE!“
- „Halloween“ – jednodenní akce pro žáky 2. stupně

Listopad:

- záškoláci - „Řekni drogám NE!“
- „Řekni drogám NE!“ - projektové vyučování pro žáky 1. - 9. ročníku

Prosinec:

- Mikuláš – 9. třída pro 1. – 5. třídu
- „Mikulášský“ šplh 3. – 5. třídy
- florbalový turnaj 3. – 9. Třídy

Leden:

- záškoláci- aktuální problémy ve třídách, náměty, hodnocení žáků se sp. potřebami
- Lyžařský minikurz - mimoškolní 3 denní akce pro rodiče s dětmi 1. st.

Únor:

- „Sv. Valentýn“ – Valentýnské lichocení + přáníčka
- Lyžařský a snowboardový kurz Nová Seninka u Kunčic – týdenní akce pro žáky VII. tříd

Březen:

- záškoláci - aktuální problémy ve třídách, náměty, Andersenova noc, Lišácká noc, ...
- „Noc s Andersenem“ – projektové vyučování s přespáním ve škole pro žáky 1. st.

Duben:

- záškoláci - aktuální problémy ve třídách, náměty, Lišácká noc, den otevřených dveří
- „Lišácká noc“ - projektové vyučování v odpoledních a večerních hodinách s přespáním ve škole pro žáky 2. st.

Květen:

Školy v přírodě

Červen:

- „Liščíáda“ - celodenní sportovní akce pro žáky 1. - 9. ročníku – 2 dny
- Cyklovýlet - mimoškolní 2 denní akce pro rodiče s dětmi 1. st.
- Sportovní týden – 8. a 9. třídy Biskupice u Hrotovic (po – pá)

Průběžně třídní učitelé ve svých třídách:

- pravidelné třídnické hodiny, popř. nepravidelně, vyplývající z individ. potřeb třídy
- konzultace učitelů a metodiků prevence, když se objeví ve třídě problém (nefungující třídní kolektiv, špatné klima ve třídě, žák na okraji kolektivu, asociální chování, žák s kázeňskými problémy, agresivní chování žáků, porušování pravidel třídy, záškoláctví) - pomoc při řešení situace, výběr vhodného postupu
- spolupráce učitelů se škol. psychologem, supervize třídn. hod., popř. vedení třídn. hodiny, tříd: spolupráce s psychologkou, vých. poradkyní, spec. pedagožkou, mapování klimatu třídy
- jednodenní či vícedenní výlety, exkurze, školy v přírodě pořádané třídními učiteli, ve spolupráci s dalšími učiteli
- „Záškoláci“ - neformální setkání učitelů - diskuse ohledně aktuálních problémů ve třídách, řízené besedy na téma prevence

Preventivní programy pořádané jinou organizací (PPP, Podané ruce,...) (tyto programy byly v minulém roce, letos se budeme snažit o podobný rozpis)

- III. - V. tř. - Dobrodružná cesta – klima třídy (PPP)
- VII. tř. - program Na zdraví (Podané ruce)
- VIII. tř. - Kriminalita mladistvých (PPP)
-Zájmy chráněné zákonem (PPP)
- VII. - IX. tř. -Energetická bomba (PPP)
- V. – VII. tř. - prevence v Kyberprostoru (Netolismus a Kyberšikana – Podané ruce)
- I. – V. tř. - dopravní výchova (PČR)
- IV. – IX. tř. - Bedřiška – nácvik první pomoci (ČČK)
- I. tř. - 1. pomoc (ČČK)

Další aktivity metodiků prevence:

- školení, kurzy pro metodiky – listopad 2019 až leden 2020
- příprava veškerých výše uvedených akcí
- příprava adaptačního kurzu v září 2019
- mapování tříd - zpracování uceleného přehledu aktivit jednotlivých tříd
(problémoví žáci, klima ve třídě, spolupráce se školním poradenským pracovištěm naší školy, aktivity třídy ohledně prevence, přehled o třídnických hodinách a práci tř. učitele ve třídě)

Prevence v jednotlivých předmětech realizovaných ŠMP (zatím pouze dle loňského rozpisu, bude aktualizováno):

- informatika - bezpečný internet - 5. a 6. třídy
- matematika - finanční gramotnost - 2. stupeň
- tělesná výchova - turnaje tříd, Najdi svůj sport, Liškiáda
- občanská výchova - soudní přelíčení - 8. a 9. tř.
- dějepis, občanská výchova, český jazyk – Holokaust – Zájezd do Osvětimi a Březinky s prohlídkou Krakova pro VIII. – IX. třídu – projektové vyučování

7. Zaměření primární prevence (dále PP) pro cílovou skupinu

Analýza potřeb:

ŠMP ve spolupráci s TU a školním poradenským pracovištěm analyzuje potřeby průběžně celý školní rok. Jedná se převážně o osobní pohovory a sociometrická šetření prováděná TU. Pravidelná každoroční analýza formou dotazníku se koná při projektovém dni (Den proti drogám a závislostem). Sběr dat probíhá formou internetového dotazníku, který je každý rok zaměřený na jiné téma. V loňském roce byl zaměřený na drogovou problematiku, netolismus a jiné závislosti. Vyhodnocení dotazníku provádí ŠMP.

Veškerá získaná data slouží ŠMP jako podklady pro plánování preventivní činnosti na další školní rok, popř. okamžitý zásah v konkrétní třídě. Pro letošní školní rok ŠMP vyhodnotil potřeby pro žáky takto:

1. - 3. třídy: šikana a agrese
4. třídy: rizikové sporty a doprava, klima ve třídě
5. třídy: šikana a agrese, bezpečný internet, kyberšikana
6. třídy: tabákové výrobky, bezpečný internet, netolismus

7. třídy: alkohol, gambling
8. třídy: sexuálně rizikové chování a antikoncepce, gambling
9. třída: záškoláctví, netolismus

8. Ohlášení a zprávy na OSPOD týkající se rizikového chování

9. Přílohy preventivního programu

Příloha č. 1: *Omlouvání žáků*

Příloha č. 2: *Struktura prevence ve výuce na naší škole*

Příloha č. 3: *Seznam základních zákonů a metodických listů v oblasti prevence, na základě kterých byl vypracován MPP naší školy, a které jsou podkladem při řešení konkrétních situací:*

Příloha č. 1) Omlouvání žáků

Nejdříve je třeba si uvědomit, že školní docházka je ze zákona povinná a za pravidelnou docházku dětí odpovídají zákonní zástupci žáka. Škola je na základě Metodického pokynu MŠMT č. j. 10194/2002-14 (Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví) povinna velmi podrobně evidovat docházku svých žáků, vyhodnocovat absenci, případně řešit problémy se záškoláctvím s rodiči či jinými orgány (Policie ČR, orgán sociálně-právní ochrany dětí). Proto je spolupráce školy s rodiči v této věci nezbytná a měla by mít neměnná a jasná.

Veškerá absence (kromě akcí školy) se omlouvá pouze zápisem v žákovské knížce nebo omluvném listě (5. – 9. ročník), kde se uvede přesné datum nepřítomnosti, stručný důvod absence a podpis zákonného zástupce žáka. Tuto omluvenku předloží žák svému třídnímu učiteli hned první den přítomnosti ve škole po absenci. Pokud není třídní učitel přítomen, předloží žák omluvenku vedení školy (zástupce ředitele či ředitel školy). Pokud tak žák neučiní, bude zákonný zástupce informován tzv. upomínkou na neomluvenou absenci. Pokud žák nepředloží omluvenku ani následující pracovní den po upomínce, bude taková absence klasifikována jako neomluvená a budou z ní vyvozena kázeňská opatření (důtka třídního učitele nebo ředitele školy, případně snížená známka z chování). Neomluvenou absenci zapíše třídní učitel do žákovské knížky. Dodatečně (tzn. později než 2. den po příchodu žáka do školy po absenci) lze absenci omluvit jen výjimečně, a to tehdy, existují-li vážné důvody, proč nemohla být omluvena včas. Za vážné důvody lze považovat např. nepřítomnost rodičů doma (náhlá hospitalizace v nemocnici, jiný vážný důvod). Důvodem pro dodatečné omluvení absence není v žádném případě fakt, že žák či rodič zapomněl na omluvenku. Absenci přesahující 10 neomluvených hodin jsme nuceni, podle výše jmenovaného metodického pokynu MŠMT, řešit za účasti člena orgánu sociálně právní ochrany dětí. Neomluvenou absenci přesahující 25 hodin jsme povinni okamžitě hlásit orgánu sociálně právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. Opakované záškoláctví již řeší Policie ČR jako trestný čin ohrožení mravní výchovy mládeže.

Příloha č. 2) Struktura preventivních aktivit pořádaných školou a externími organizacemi

V této příloze jsou podrobně rozvrženy preventivní aktivity, které naše škola každoročně zahrnuje do výuky (v rámci ŠVP) a aktivity pořádané externími organizacemi. Výčet externích organizací je v porovnání s minulými lety malý, protože na většinu potřebných programů využíváme sociálního pedagoga (jeho práce je podrobně popsána na konci přílohy). Aktivity jsou rozděleny do 9 rizikových oblastí dle doporučení Kliniky adiktologie:

- Záškoláctví
- Šikana / agrese
- Rizikové sporty / doprava
- Rasismus / xenofobie
- Negativní působení sekt
- Sexuálně rizikové chování
- Adiktologie (závislosti)
- Týrání, zneužívání (syndrom CAN)
- Poruchy příjmu potravy
- Kyberprostor
- Hazardní hry

Další důležitou součástí vzdělávání, potažmo MPP jsou **DOVEDNOSTI PRO ŽIVOT**. Životní dovednosti v praxi zlepšují mezilidskou komunikaci, schopnost kreativně řešit problémy, rozvíjí kritické myšlení a schopnosti zvládnání stresu a náročných životních situací. Mezi základní dovednosti pro život patří:

- Rozvoj sociálních dovedností
- Self management dovednosti.

Obě tyto oblasti a jejich zařazení do výuky jsou zpracovány na konci přílohy.

1) Záškoláctví

Ročník	téma hodiny	předmět	časová dotace (min)	forma práce*	kdo provádí
1.	Školní řád	prvouka	5	2;4	TU
2.	Jsem školák	prvouka	10	4	TU
3.	Společná četba „Povídá se, povídá“	Čj	60	3;4	učitel Čj
3.	Školní řád	třídnická hodina	30	2	TU
4.	Lidské vlastnosti, kamarádi, spolužáci	Čj	15	2;5;6	učitel Čj
5.	Mark Twain – Dobrodružství Toma Sawyera a Huckleberryho Finna	Čj	10	4	učitel Čj
6.	Škola a vzdělávání	Ov	45	2;4;7	učitel Ov
6.	I ve škole s pravidly	Ov	10	2;4;7	učitel Ov

2) Šikana / agrese

Ročník	téma hodiny	předmět	časová dotace (min)	forma práce*	kdo provádí
1.	Spolužáci, kamarádi	prvouka	15	3;6	TU
2.	Školní řád	prvouka	15	2	TU
2.	Jsem školák, o přestávce	prvouka	10	5;6	TU
3.	Společná četba „Povídá se, povídá“	Čj	60	3;4	učitel Čj
3.	Osobní bezpečí, šikana	prvouka	60	4	TU
3.	Osobní bezpečí, dětská práva	třídnická hodina	180	1;2;3	TU
4.	Člověk	Př	60	2;3	učitel Př
4.	Lidské vlastnosti, kamarádi, spolužáci	Čj	30	4;5	učitel Čj
4.	Sv. Václav	vlastivěda	75	2;7	učitel V1
4.	Jan Amos Komenský	vlastivěda	15	2;7	učitel V1
4.	Konstantin a Metoděj	vlastivěda	15	2;7;6;9	učitel V1
4.	Konec Přemyslovců	vlastivěda	15	2;7	učitel V1
4.	Jan Hus	vlastivěda	15	2;7	učitel V1
4.	Speciálně vytvořený předmět	ZaB	360	1-9	učitel ZaB
6.	I ve škole s pravidly	OV	10	2;6	učitel Ov
6.	Agrese, šikana	VkZ	120	2;4	učitel VkZ
6.	Úpadek římské říše - Vandalové	Děj	5	2;4	učitel D
7.	Vztahy při sportu, fair - play	Tv	60	3	učitel Tv
7.	Charakteristika	Čj	15	9	učitel Čj
8.	New places, faces - nový spolužák	Aj	30	4	učitel Aj
9.	Přesvědčování, manipulace	Čj	10	4	učitel Čj

3) Rizikové sporty / doprava

Ročník	téma hodiny	předmět	časová dotace (min)	forma práce*	kdo provádí
1.	Poučení o BOZ	Tv	10	2	učitel Tv
1.	Zima	prvouka	10	3;1;7	TU
1.	Světový den bez aut	prvouka	45	7;3;6	TU
2.	Cesta do školy, dopravní situace v okolí školy	prvouka	30	3;7	TU
2.	První pomoc, zimní sporty	prvouka	20	7	TU
2.	Volný čas a jeho využití, sport	prvouka	15	8;4	TU
3.	Společná četba „Povídá se, povídá“	Čj	60	3;4	učitel Čj
3.	Cesta do školy, doprava	prvouka	180	1;2	TU
3.	Poučení o BOZ	Tv	15	2	učitel Tv
4.	Dopravní výchova	Př	60	3;2	učitel Př

4.	Zimní sporty	Vv	10	3	učitel Vv
4.	Speciálně vytvořený předmět	ZaB	360	1-9	učitel ZaB
5.	Figura – můj oblíbený sport	Vv	10	3;4	učitel Vv
5.	Plán města – dopravní značky	Vv	20	3;4	učitel Vv
6.	Vypravování - sloh	Čj	15	9	učitel Čj
6.	Zimní sporty, sportovní vybavení	Vv	10	3;4	učitel Vv
6.	Chodec, cyklista, pravidla silničního provozu	VkZ	120	3;6;7	učitel VkZ
7.	Extrémní sporty, prevence úrazů, protahování před i po sportu, správné posílení lidského pohybového aparátu	Tv	120	3	učitel Tv
7.	Safe driving, cycling	Aj	20	1	učitel Aj
8.	Free time	Aj	10	4	učitel Aj

Externí organizace:

Ročník	téma hodiny	forma	časová dotace (min)	kdo provádí
4.	Dopravní výchova	praktika	180	
4. a 6.	První pomoc - dopravní nehody	praktika	180	Červený kříž

4) rasismus / xenofobie

Ročník	téma hodiny	předmět	časová dotace (min)	forma práce*	kdo provádí
2.	Osobní bezpečí, nebezpečné situace	prvouka	15	4;5	TU
2.	Moje rodina, mezilidské vztahy	prvouka	40	2;4	TU
2.	Mluvíme různými jazyky	Čj	15	5	učitel Čj
3.	Společná četba „Povídá se, povídá“	Čj	60	3;4	učitel Čj
3.	Pomoc potřebným	prvouka	60	4	TU
4.	My jsme Valaši	Hv	5	3	učitel Hv
4.	Speciálně vytvořený předmět	ZaB	360	1-9	učitel ZaB
6.	Jsme rozdílní	Ov	20	2;4;6	učitel Ov
6.	Moje vlast	Ov	45	2;6	učitel Ov
6.	Historie Československa	Ov	20	2;4	učitel Ov
6.	Vznik a vývoj člověka	Děj	5	2;4	učitel Děj
6.	Starověké Řecko - společnost	Děj	5	2;4	učitel Děj
6.	Rozpad a zánik říše římské	Děj	5	2;4	učitel Děj
6.	Obyvatelstvo Afriky	Zem	10	2;4	učitel Zem
7.	Arabská říše, islám	Děj	10	2;4	učitel Děj
7.	Křížové výpravy	Děj	15	2;4	učitel Děj
7.	Reformace, husitství, Království „dvojího lidu“	Děj	10	2;4	učitel Děj

7.	Zámořské objevy 15. – 16. století	Děj	15	2;4	učitel Děj
7.	USA - obyvatelstvo	Zem	10	2;4	učitel Zem
7.	Etnický původ	Zem	45	2;4	učitel Zem
7.	V cizí zemi	Čj	15	4	učitel Čj
7.	Den země	Vv	10	3	učitel Vv
7.	Národnostní menšiny	Ov	45	4	učitel Ov
8.	Den země	Vv	10	3;4	učitel Vv
8.	One country, many cultures	Aj	15	4	učitel Aj
8.	Ukázky z literatury 2. světové války	Čj	25	3;4	učitel Čj
8.	Česká republika (problematika menšin a přistěhovalců)	Zem	15	4	učitel Zem
8.	Zámořské objevy 17. – 18. století	Děj	10	2;4	učitel Děj
8.	Kolonialismus a otroctví	Děj	80	2;4	učitel Děj
8.	Občanská válka v USA	Děj	25	2;4	učitel Děj
9.	Společnost přelomu 19. a 20. století	Děj	10	2;4	učitel Děj
9.	30. léta a nárůst nacionalismu	Děj	10	2;4	učitel Děj
9.	2. světová válka, holocaust	Děj	360	2;4	učitel Děj
9.	Den země	Vv	10	3;4	učitel Vv
9.	Welcome to New York	Aj	10	1;4	učitel Aj

5) Negativní působení sekt

Ročník	téma hodiny	předmět	časová dotace (min)	forma práce*	kdo provádí
3.	Společná četba „Povídá se, povídá“	Čj	60	3;4	učitel Čj
6.	Kalendář (náboženství)	Ov	20	2;9	učitel Ov
7.	Formy náboženství	Ov	10	4	učitel Ov
9.	Přesvědčování, manipulace	Čj	10	4	učitel Čj

6) Sexuální rizikové chování

Ročník	téma hodiny	předmět	časová dotace (min)	forma práce*	kdo provádí
2.	Člověk	prvouka	10	2;4	TU
3.	Společná četba „Povídá se, povídá“	Čj	60	3;4	učitel Čj
3.	Lidské tělo	prvouka	60	1;3;6	TU
4.	Speciálně vytvořený předmět	ZaB	360	1-9	učitel ZaB
7.	Období puberty, komunikace s druhým pohlavím	Tv	30	4	učitel Tv
7.	Vztahy mezi vrstevníky	VkZ	120	2;3;4;6	učitel VkZ
7.	Dospívání, rizika ve vztazích	VkZ	120	2;3;4;6	učitel Vkz

Externí organizace:

Ročník	téma hodiny	forma	časová dotace (min)	kdo provádí
8.	Antikoncepce	přednáška	180	agentura CAT Ostrava

7) Prevence v adiktologii (závislostech)

Ročník	téma hodiny	předmět	časová dotace (min)	forma práce*	kdo provádí
1.	Zdraví, strava	prvouka	45	1;3;4;6;7	TU
1.	Projektový den Proti drogám a závislostem	třídnická hodina	240	4;6;7	TU
2.	Slovní úlohy	M	30	2;9	učitel M
2.	tabulky	M	20	2	učitel M
2.	Projektový den Proti drogám a závislostem	třídnická hodina	240	7	TU
3.	Společná četba „Povídá se, povídá“	Čj	60	3;4	učitel Čj
3.	Denní režim	prvouka	30	3;4;6	TU
3.	Lidé a čas	prvouka	30	2;3;4;9	TU
3.	Projektový den Proti drogám a závislostem	třídnická hodina	240	6;7	TU
3.	Projektový den proti drogám a závislostem	třídnická hodina	240	6;7	TU
4.	Člověk	Př	45	2;3	učitel Př
4.	Výroba hry	Pč	90	3	učitel Pč
4.	Speciálně vytvořený předmět	ZaB	360	1-9	učitel ZaB
5.	Škodlivost užívání energy drinků – slovní úlohy	M	45	8	učitel M
5.	Tom Sawyer - kouření	Čj	10	4	učitel Čj
6.	Čas, volný čas	Ov	45	4	učitel Ov
6.	Návrhy deskových her	Vv	10	4	učitel Vv
6.	Různé druhy závislostí	VkZ	240	2;4;6;7	učitel VkZ
5.	Projektový den Proti drogám a závislostem	třídnická hodina	240	2;3;4;6;7	TU
6.	Projektový den Proti drogám a závislostem	třídnická hodina	300	2;3;4;6;7	TU
7.	Škodlivost užívání energy drinků – slovní úlohy	M	45	4;8	učitel M
7.	Promile alkoholu v krvi	M	45	4;8	učitel M
7.	Volný čas	VkZ	120	2;4;6	učitel VkZ
7.	Zdravý životní styl	VkZ	240	2;4;6	učitel

					VkZ
8.	Škodlivost užívání energy drinků slovní úlohy	M	45	4;8	učitel M
8.	Alkohol, drogy, tabákové výrobky	Ov	30	2;4	učitel Ov
8.	Free time	Aj	10	4	učitel Aj
7.	Projektový den Proti drogám a závislostem	třídnická hodina	300	2;3;4;6;7	TU
8.	Projektový den Proti drogám a závislostem	třídnická hodina	300	2;3;4;6;7	TU
9.	Projektový den Proti drogám a závislostem	třídnická hodina	300	2;3;4;6;7	TU
9.	Drunk driving	Aj	15	4	učitel Aj
9.	Teenager's Life	Aj	15	4	učitel Aj
9.	Přesvědčování, manipulace	Čj	10	4	učitel Čj

Externí organizace:

Ročník	téma hodiny	forma	časová dotace (min)	kdo provádí
7.	Alkohol	přednáška	90	agentura SANANIM

8) Poruchy příjmu potravy

Ročník	téma hodiny	předmět	časová dotace (min)	forma práce*	kdo provádí
2.	Péče o zdraví a prevence rizik, nemoc a úraz	prvouka	15	2;5	TU
3.	Společná četba „Povídá se, povídá“	Čj	60	3;4	učitel Čj
3.	Denní režim	prvouka	30	6	TU
3.	Lidské tělo	prvouka	60	4;5;6	TU
3.	Lidé a čas	prvouka	30	6;7	TU
4.	Člověk – trávicí soustava	Př	10	2;3	učitel Př
4.	Speciálně vytvořený předmět	ZaB	120	2;3;4	učitel ZaB
6.	Anorexie, bulimie	VkZ	120	2;3;4;6	učitel VkZ
7.	Zdraví životní styl	VkZ	120	2;3;4;6	učitel VkZ
7.	Výživové poradenství, anorexie, bulimie	Tv	30	4	učitel Tv
8.	Obal na knihu	Vv	10	4	učitel Vv
9.	Health	Aj	10	4	učitel Aj
9.	Přesvědčování, manipulace	Čj	10	4	učitel Čj

Externí organizace:

Ročník	téma hodiny	forma	časová dotace (min)	kdo provádí
7.	Poruchy příjmu potravy	přednáška	90	Podané ruce

9) Týrání, zneužívání (syndrom CAN)

Ročník	téma hodiny	předmět	časová dotace (min)	forma práce*	kdo provádí
2.	Rodokmen, moje rodina	Čj	20	9	učitel Čj
3.	Společná četba „Povídá se, povídá“	Čj	60	3;4	učitel Čj
3.	Lidské tělo	prvouka	60	4;5;6	TU
4.	Člověk	Př	15	2;3	učitel Př
4.	Speciálně vytvořený předmět	ZaB	360	1-9	učitel ZaB
6.	Zneužívání	VkZ	120	2;3;4	učitel VkZ
6.	Lidská (dětská) práva	Ov	45	2;3;5	učitel Ov
6.	Rodinný život	Ov	10	2;5	učitel Ov

*Formy práce:

1. demonstrační
2. frontální
3. praktická
4. diskuzní
5. inscenační
6. skupinová
7. projektová
8. brainstorming
9. samostatná práce

Dovednosti pro život

a) Rozvoj sociálních dovedností

Rozvoj sociálních dovedností (asertivita, empatie, komunikace, umění kompromisu) se prolínají všemi devíti ročníky.

První stupeň - na prvním stupni se na rozvoj výše zmiňovaných dovedností zaměřuje předmět „Zdraví a bezpečí“, který je zařazený do 4. ročníku. Na druhém stupni navazuje předmět „Výchova ke zdraví“. Oba předměty jsou koncipovány mimo jiné na rozvoj sociálních dovedností a self management dovedností. Vysvětlení náplně učiva předmětu

Zdraví a bezpečí:

Zdraví a Bezpečí (ZaB - předmět se vyučuje ve 4. ročníku) - tento vzdělávací obor (předmět) je specifický a celý je komponován jako systém preventivních kroků k získání sociálních kompetencí při ochraně zdraví a zajištění bezpečnosti dětí školního věku. Při optimálním využití roční časové dotace je předmět dotován 36 hodinami. Předmětem se prolíná všech 9 rizikových oblastí včetně dovedností pro život.

Druhý stupeň – na druhém stupni navazuje na předmět ZB předmět „Výchova ke zdraví“. Výchova ke zdraví je součástí výuky v 6. a 7. ročníku. Témata „asertivita, stres, konflikty“ jsou také probírané v předmětu občanská výchova, v celkové dotaci 2 vyučovacích hodin.

363

b) Self management dovednosti (SMD)

Tyto dovednosti také patří mezi základní preventivní oblasti, které se prolínají celou povinnou školní docházkou. Při rozvoji SMD klademe důraz převážně na posilování zdravého sebevědomí, péče o vlastní zdraví, zdraví životní styl a zvládání hněvu, popř. úzkostí. Oblast SMD je v průběhu docházky rozvíjena na naší ZŠ souběžně s dovednostmi sociálními v totožných předmětech.

Příloha č. 3

Seznam základních zákonů a metodických listů v oblasti prevence, na základě kterých byl vypracován MPP naší školy, a které jsou podkladem při řešení konkrétních situací

Metodický pokyn MŠMT ČR č. j. 20 006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Metodický pokyn MŠMT ČR č. j. 28 275/2000-22 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních.

Metodický pokyn MŠMT ČR č. j. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.

Metodický pokyn MŠMT ČR č. j. 25 884/2003-24 o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané.

Vyhláška č. 343/2009 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých

Vyhláška č. 422/2013 Sb. ministerstva zdravotnictví o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti.

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách Č. j. 21 291/2010-28

Školní program proti šikanování, krizový plán.

Preventivní strategie školy ZŠ Bílovice nad Svitavou pro roky 2018 - 2023

Tematické plány

Školní řád + Klasifikační řád

Mgr. Libor Žanda
ředitel školy

Mgr. Petra Glosová
školní metodik prevence

Kde: V Bílovicích nad Svitavou
Dne: 2. září 2019